
Vragen van het lid Tang aan de minister van Financiën, bij afwezigheid gesteld aan de minister van Economische Zaken over **het artikel "ING ontwijkt btw-afdracht"**.

De heer **Tang** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. ING ontwijkt belastingen via een constructie in Zwitserland. Daar kan een mens nijdig van worden; ik in ieder geval wel. Uitgangspunt is dat over activiteiten in Nederland ook in Nederland belasting betaald wordt. Elke bedrijf met enig gevoel voor maatschappelijke en morele verantwoordelijkheid heeft zich aan dit uitgangspunt te houden. Het is extra wrang dat ING, juist dit bedrijf de belastingbetaler ontloopt terwijl het zelf door die belastingbetaler is ondersteund. Daarom heb ik de volgende vragen.

Deelt de minister het uitgangspunt dat maatschappelijk verantwoorde bedrijven niet een gat in de wet zoeken maar in de geest van de wet handelen? Dus over activiteiten in Nederland wordt in Nederland belasting betaald in dit geval.

Het zou gaan om tientallen miljoenen euro's, in ieder geval om substantiële bedragen. Gaat de minister zich inspannen om het geld voor de belastingbetaler terug te krijgen?

Zijn er nog meer bedrijven die van dergelijke constructies gebruikmaken en op die manier belasting ontduiken?

Heeft de Belastingdienst kunnen ingrijpen en ook ingegrepen of heeft de Belastingdienst door een gat in de wet machteloos moeten toekijken?

Als er een gat in de wet is, wil het kabinet dan onmiddellijk tot actie overgaan en dit gat dichten?

Minister **Van der Hoeven**: Mevrouw de voorzitter. Er zijn aan mij vijf vragen gesteld. Laat ik een prealabele opmerking maken. Voor de minister van Financiën en dus ook voor de minister van Financiën-ad interim geldt een wettelijke geheimhouding voor fiscale aangelegenheden van individuele belastingplichtigen. Dat weet de heer Tang, naar ik aanneem, ook. Dus binnen de marges van die geheimhoudingsplicht zal ik zijn vragen beantwoorden.

Ik ben het met de heer Tang eens dat een bedrijf over activiteiten in Nederland in Nederland belasting moet betalen. Voor een deel zou het probleem daar in kunnen zitten. Als er in het buitenland – of dat nu Zwitserland is of een ander land – een werkelijke economische activiteit is, dan is er sprake van reële transacties en dan moet je die accepteren. Die vraag kan echter alleen aan de hand van concrete gegevens worden beantwoord en daar is dus onderzoek voor nodig. Dat onderzoek moet dus ook gebeuren; laat ik dat vooropstellen. Dat onderzoek gaan wij ook doen.

Dan het tweede punt, het geld terug. Zoals bekend, biedt de btw de mogelijkheid om achteraf bij controle te corrigeren. Als uit die controle blijkt dat er een correctie moet plaatsvinden, dan moet dat ook gebeuren. Ik heb al gezegd dat er een onderzoek gaat plaatsvinden, dus ook de controle op dit punt. Op basis daarvan kun je dus zeggen: terug met dat geld, of beter gezegd, betalen dat

geld. Maar zover is het nog niet, want dat onderzoek is nog niet afgerond,

Verder heeft de heer Tang gevraagd of er nog meer gevallen bekend zijn. Tot nu toe is één ander geval bekend. De Belastingdienst is in dat geval, na onderzoek en beoordeling van de feiten, niet akkoord gegaan. Wij gaan ook onderzoek doen naar andere gevallen, dus los van de ING-casus. Dat betekent dat waar dat nodig is, dit aangepakt wordt via ofwel de uitvoering, dus via het correctiemechanisme, ofwel via aanpassing van de wetgeving, opdat het gat, waarover de heer Tang sprak, wordt gedicht.

De heer **Tang** (PvdA): Ik ben blij dat de minister toezegt dat er onderzoek komt en daarna ook een inspanning om het ten onrechte berekende bedrag van tientallen miljoenen euro's terug te vorderen. Wat mij betreft, minister, kunt u alvast een gesprek aangaan met ING, want ING heeft zelf gezegd dat hiermee belasting ontweken is. Dus dat gesprek kunt u wat mij betreft nu al beginnen.

Vervolgens wil ik meer duidelijkheid hebben over mijn vraag of er sprake is van een gat in de wet. Heeft dat bijvoorbeeld te maken met het belastingverdrag met Zwitserland? Dit geval was toch ook bij de Belastingdienst en bij het kabinet bekend?

Minister **Van der Hoeven**: Laat ik met dat laatste beginnen. In 2008 heeft ING zelf gemeld dat de inkooproute via Zwitserland was opgezet. In ieder geval klopt dus niet wat hierover in de krant stond. De Belastingdienst heeft die structuur niet goedgekeurd en hoefde dat ook niet te doen. Ik heb al aangegeven dat latere correcties mogelijk zijn waardoor er achteraf bij controle de mogelijkheid is om die btw te corrigeren.

Dat onderzoek is nu juist nodig om een antwoord te kunnen geven op de vraag van de heer Tang of er een gat is in de wetgeving. De Belastingdienst moet materieel toetsen of er sprake is van een gat of van een overtreding van wetgeving. Dat is maatwerk. Er moet bijvoorbeeld worden getoetst of er sprake is van een structuur die als wezenlijk doel heeft om een belastingvoordeel te behalen, dan wel of daarvoor andere economische redenen bestaan. Dat laatste kan alleen als er verkoopactiviteiten in dat andere land plaatsvinden, dus als er daadwerkelijk sprake is van een economische activiteit. Een brievenbusmaatschappij of een papieren constructie is daarvoor onvoldoende. Als dat niet in orde is, zal de opzet door de Belastingdienst gewoon worden aangepakt. Nogmaals, daar is dat maatwerk en dat onderzoek voor nodig. Dan kan ik ook de vraag van de heer Tang beantwoorden of er sprake is van een echt gat in de belastingwetgeving. Zo ja, dan kan ik met de Kamer bespreken op welke manier we dat gat zullen dichten.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ook de CDA-fractie vindt het vervelend dat maatschappijen naar het buitenland gaan en daar activiteiten ontplooiën, zeker als daaraan vastgeplakt wordt dat het is om Nederlandse belasting te ontduiken. Ik heb eigenlijk een heel andere vraag aan de minister. De CDA-fractie heeft twee jaar geleden al naar voren gebracht dat de btw die een bank in rekening gebracht krijgt op het gebied van de financiële dienstverlening, niet afgetrokken kan worden. We hebben gevraagd of er in Europa een level playing

Van der Hoeven

field is. Toen hebben we gekeken naar Luxemburg, België en Ierland. Ik verzoek het kabinet om een brief waarin beschreven wordt hoe dat binnen Europa geregeld is en of het mogelijk is op dat gebied tot een gelijk speelveld te komen. Ik heb begrepen dat ING inmiddels weer terugkomt naar Nederland. Ook heb ik begrepen dat in Zwitserland voor een kantoor met 20 mensen 8 mln. aan btw bespaard is, maar dat ING door het ongelijke speelveld in Nederland 400 mln. heeft afgedragen. Is dat juist?

Minister **Van der Hoeven**: Eigenlijk is dit een vervolg op de vraag van de heer Tang die betrekking heeft op de belastingverdragen. Het lijkt mij verstandig om ook op dat punt verder te kijken. Dat deel van zijn vraag had ik niet beantwoord, dus dat neem ik hierin mee. Dan neem ik ook de vraag van de heer De Nerée mee, met name hoe het level playing field ten aanzien van de btw op financiële dienstverlening er in de EU uitziet. Ik zal in ieder geval in mijn huidige functie als ad interim aan de echte demissionaire minister van Financiën doorgeven dat de Kamer dit graag wil en dat ik dit ook heb toegezegd, net zoals ik de toezegging gedaan heb aan de heer Tang.

De heer **Weekers** (VVD): Ontwijken van btw is big business, schreef Het Financieele Dagblad. De VVD-fractie is van mening dat het niet ethisch is wanneer je op het ene moment, in het voorjaar van 2008, belasting probeert te ontwijken, en je vervolgens in het najaar van 2008 de hand ophoudt bij de belastingbetaler om een onderneming overeind te houden. Deelt de minister die opvatting? Mijn volgende vraag sluit aan bij de verzoeken van mijn collega's De Nerée en Tang. Kunnen wij een brief krijgen waarin staat welke ontwijkroutes mogelijk zijn en of deze niet alleen door dit bedrijf maar ook door andere bedrijven worden gebruikt om belasting te ontwijken? Is het kabinet met ons van mening dat ontwijkroutes moeten worden gedicht? Je kunt allerlei ontwijkroutes dichten en dat zal ook moeten gebeuren. Tegelijkertijd moet Nederland fiscaal aantrekkelijk blijven voor ondernemingen, niet alleen om zich te vestigen maar ook om hun activiteiten te kunnen handhaven.

Minister **Van der Hoeven**: Ik ben het met de laatste opmerkingen van de heer Weekers geheel eens. Het vestigingsklimaat moet zodanig zijn dat het voldoet aan de eisen die daaraan gesteld kunnen worden, zodat het voor buitenlandse bedrijven aantrekkelijk is om zich in Nederland te vestigen en investeringen te doen. Laat daar geen misverstand over bestaan. Echter, op het moment dat er via ontwijkroutes zaken gebeuren die we niet willen, hebben we een probleem. Het is ook bekend dat de ministers van Financiën regelmatig in de Ecofin-raad over dit soort zaken van gedachten wisselen. Mij lijkt het verstandig om daarop in het algemeen overleg over de Ecofin-raad, als de stukken voorhanden zijn, terug te komen.

Dan de andere vraag. Belasting ontduiken is nooit ethisch. Heel simpel. Om echter te kunnen stellen dat inderdaad sprake is van het ontduiken van btw heb ik dat onderzoek nodig. Anders kan ik die conclusie niet trekken.

De heer **Weekers** (VVD): Ik sprak niet over ontduiken, maar over ontwijken. Daar zit wel een nuance in.

Ontwijken vinden wij onwenselijk, maar het is wettelijk geoorloofd.

De **voorzitter**: Mijnheer Weekers, u weet ...

Minister **Van der Hoeven**: Ontduiken wil niemand. Ik ben het met de heer Weekers eens dat je in kaart behoort te brengen welke routes er voor ontwijken zijn. Daar is dat onderzoek voor nodig. Dat gebeurt ook. Dat heb ik toegezegd. Komen daaruit zaken naar voren waaruit blijkt dat er iets anders aan de hand is, dan heeft de Belastingdienst de mogelijkheid om in te grijpen. Nogmaals, ik moet mij houden aan de vertrouwelijkheidsverplichting die ik op dit terrein heb.

De **voorzitter**: Ik word even afgeleid door de heer Poppe, en gelijk gaat het mis.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Ik kan mij daar iets bij voorstellen, voorzitter.

De **voorzitter**: Ja, dat kunnen wij allemaal, gelukkig.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Het is niet zuiver, en zeker niet ethisch te noemen als je belasting ontwijkt. Ik heb twee vragen aan de minister. 1. Wanneer is het genoemde onderzoek afgerond? Kunnen de resultaten daarvan snel naar de Kamer worden gestuurd? 2. Het is mij niet helemaal duidelijk of er inderdaad sprake is van andere bedrijven die ook btw ontwijken. Is het onderzoek echt gericht op het nog vinden van andere bedrijven die btw ontwijken?

Minister **Van der Hoeven**: Het laatste is het geval. Er is nu één bedrijf aangemeld, ook via dit debat. Ik heb de Kamer via de heer Tang toegezegd dat hiernaar onderzoek plaatsvindt. Ik heb ook toegezegd dat onderzoek naar andere mogelijke gevallen plaatsvindt. Dat moet je via maatwerk beoordelen. Als het nodig is om de wetgeving daarop aan te passen, dan kom ik daarvoor graag bij de Kamer terug.

Over de uitkomsten van het onderzoek zal ik de Kamer informeren, maar wel passend binnen de geheimhoudingsplicht.

De **voorzitter**: Wanneer krijgen wij de resultaten?

Minister **Van der Hoeven**: Dat weet ik niet, mevrouw de voorzitter. Nu ben ik even overvraagd. Ik hoop toch dat wij dat zo snel mogelijk kunnen doen. Ik weet dat Financiën meekijkt. Ik heb begrepen dat het onderzoek in ieder geval dit najaar klaar kan zijn. Laten wij het daar even op houden.

De heer **Bashir** (SP): Belastingadviseurs hebben blijkbaar mazen in de wet gevonden. Vervolgens hebben zij ING geadviseerd om daarvan gebruik te maken. Dat ING daar happig op is, is spijtig genoeg, maar dat is eigenlijk niets nieuws. De Universiteit Utrecht heeft recentelijk immers berekend dat multinationals, geholpen door belastingadviseurs, voor meer dan 10 mld. aan winstbelasting ontwijken. De SP zou het een goede zaak vinden als belastingadviseurs worden verplicht om het aan de Belastingdienst te melden als zij gaten in de wet vinden. Ik verzoek de minister om de mogelijkheid daartoe te

Van der Hoeven

onderzoeken en de Kamer van de resultaten op de hoogte te stellen.

Minister **Van der Hoeven**: Nou, daar voel ik eigenlijk niet zo veel voor. Belastingadviseurs hebben een eigen taak en een eigen verantwoordelijkheid. Als ik aan belastingadviseurs moet gaan voorschrijven wat de heer Bashir wil, dan moet de wetgeving op dat punt worden veranderd.

Ik weet niet of er sprake is van een maas in de wet. Daarom heb ik dat onderzoek juist toegezegd. Als aan de hand van concrete gegevens blijkt dat er sprake is van reële transacties en van een werkelijke economische activiteit in Zwitserland, dan zul je dat moeten accepteren, hoe moeilijk dat misschien ook is. Ik kan echter niet iets gaan toezeggen dat volgens mij veel verder gaat dan wat ik in eerste instantie heb toegezegd.

Mevrouw **Sap** (GroenLinks): Belastingontduiking en belastingontwijking zijn voor de fractie van GroenLinks volstrekt onacceptabel. Ik heb begrepen uit het antwoord van de minister dat ING deze constructie al in 2008 heeft gemeld. Het is dus al sinds 2008 bekend. Ik hierover twee vragen. 1. Waarom wordt hier pas in 2010 onderzoek naar gedaan? Waarom is niet al veel eerder onderzocht of dit kan en mag? 2. Kan de minister toezeggen dat de Belastingdienst in de toekomst dit soort gevallen veel actiever zelf zal onderzoeken en dat daarvoor niet eerst een krantenbericht en Kamervragen nodig zijn?

Minister **Van der Hoeven**: Natuurlijk onderzoekt de Belastingdienst zelf. Wij hebben het echter over 2008 en over het boekjaar 2009. Nu is het 2010. Alles wat met 2009 te maken heeft, wordt dus nu onderzocht. Daarover moet nu aangifte worden gedaan. Het is ook bekend dat het mogelijk is om achteraf, bij controle, te corrigeren en te verrekenen.

Voor de structuur als zodanig was geen goedkeuring nodig. Zelfs als de Belastingdienst op de hoogte zou zijn geweest, wordt het pas precies duidelijk wanneer de aangifte wordt gedaan over het afgelopen jaar. Dan kun je namelijk concreet toetsen of de structuur niet klopt en kun je aan de hand van maatwerk toetsen hoe de situatie in elkaar zit. Overigens gaan we het onderzoek niet nu pas doen; het loopt al een tijdje. We moeten inderdaad alle feiten en omstandigheden verzamelen; het is dus maatwerk.

Mevrouw **Verdonk** (Verdonk): Een ING-medewerker heeft gezegd dat zulke praktijken al sinds 2004 bestaan. Kan er ook tot 2004 btw worden teruggevraagd?

Minister **Van der Hoeven**: Ik weet niet of ING al sinds 2004 gebruikmaakt van deze route. Ik weet in elk geval dat ING zelf in 2008 heeft aangegeven dat die route via Zwitserland is opgezet. Een anonieme bankmedewerker heeft inderdaad iets in de krant gezet, maar daar kan ik dus niets mee. De terugvordering van btw kan tot maximaal vijf jaar.